

[Hans Hansen (Rørby).]

måske alligevel har opnået sin hensigt, til trods for at han har overtrådt reglementet, som hans modpart har holdt.

Jeg vil gerne takke den højtærede minister for hans udtalelse om, at han ikke er tilhænger af et stort militært beredskab, men derimod af et lille, men effektivt beredskab, og jeg forstår, at det gælder både personel og materiel.

Der har været talt meget her, om vi skal have enhedskommando, eller kommandoen skal deles. Det står jo i nøje forbindelse med alt det, der har været talt op gennem tiderne om demokratisering og forhandling. Det kan vel lade sig gøre i fredstid, men det kan ikke lade sig gøre i krigstid, fordi demokrati og militært beredskab i krigstid er modsat hinanden. Diktatur og krig hører sammen, og det militære beredskab kan ikke arbejde under krig uden diktatur. Jeg tror ikke på demokratisering af hæren i synderlig udstrækning. Det er muligt, det kan ske i fredstid, men ikke i krigstid, når der er brug for det.

Den højtærede minister ville ikke love, at den tvungne værnepligt kunne afskaffes, men det glædede mig, at han ikke helt afviste mine betragtninger både om afskaffelse af den tvungne værnepligt og om de langtidsfunktionærer, jeg talte om i forbindelse med den tekniske udvikling, idet jeg ikke mener, det er muligt for de almindelige værnepligtige at betjene de moderne tekniske finesser. Jeg mener, at vi står overfor en ændring, en renaissance i hele vort militære beredskab, efterhånden som militærteknikken gør sine fremskridt. Jeg tror ikke, at vi kan gøre det på anden måde end ved at ansætte langtidsfunktionærer i højere grad. Uddannelsen af mandskabet skal efter min opfattelse hvile på frivilligt grundlag. Det er nødvendigt, tror jeg, hvis man vil have folkets føling med militærberedskabet, at man skaber sådanne forhold, at befolkningen føler, at den kan være med, ved at man afskaffer tvangen. Tvangen er jo en rest fra slavetiden og har ingen steder hjemme i vor tid. Jeg tror, det er muligt at skabe et militært beredskab, der vinder befolkningens sympati, når man afskaffer tvangen, og man behøver ikke, tror jeg, at uddanne soldaterne så længe som nu; men det er et spørgsmål, som jeg skal komme tilbage til senere. Jeg vil gerne takke ministeren, skønt jeg beklager, at hans stilling til den tvungne værnepligt er en anden end den, hans partifælle og forgænger, afdøde L. Rasmussen, havde, da han i 1930 udtalte, at han ville forhandle om alt vedrørende

materiel, personel og værnernes størrelse, men den tvungne værnepligt ville han ikke forhandle om, den ville han afskaffe. Jeg føler det, der nu sker, som et tilbageskridt, men jeg glæder mig over, at ministeren ikke afviser mit synspunkt; det er et spørgsmål, jeg kommer tilbage til senere.

De enkeltheder, der angår selve hærordningen, det tekniske, finder jeg ikke stor anledning til at drøfte her; det er jo muligt at drøfte dem i det udvalg, der nu bliver nedsat.

Thorkil Kristensen: Jeg har ifølge forretningsordenen 5 minutter til at svare den højtærede forsvarsminister og de tre ordførere, der har svaret på min tale i går. Da alene den højtærede forsvarsminister i formiddags beskæftigede sig en halv time med min tale, vil man forstå, at dette er fuldkommen håbløse vilkår. Jeg må derfor nøjes med ganske kort at beskæftige mig med noget af det allervæsentligste, som har været fremme.

Må jeg først sige, at jeg har ikke brugt ordet overfladisk om kommissionens behandling af det pågældende spørgsmål. Jeg har kun brugt ordet overfladisk een gang; det var, da den højtærede forsvarsminister afbrød mig i går og sagde, at han i sin tale havde beskæftiget sig med fællesindstillingen. Hertil sagde jeg, at denne beskæftigelse var overfladisk. Jeg har nu læst talen igennem påny og set, at den højtærede minister vel refererer fællesindstillingen, men hans tale indeholder ikke een sætning med argumentation for eller imod denne indstilling. I betragtning af, hvad den højtærede forsvarsminister i morges sagde om sin dybe respekt for argumenter, finder jeg, at dette må kaldes overfladisk. Derimod har jeg sagt, at kommissionens behandling af sagen forekommer mig utilstrækkelig. Når der nu bliver sagt, at jeg kunne have fået besked af det ærede medlem hr. Harald Petersen om, hvad der er foregået i kommissionen, skal jeg sige, at sådan besked har jeg fået. Det ærede medlem hr. Harald Petersen har i mit parti givet lange redegørelser, og jeg har deltaget i lange diskussioner med ham om enhedskommando og andre spørgsmål. Jeg er derfor klar over, at man har behandlet spørgsmålene meget omfattende, dog mener jeg utilstrækkeligt, og jeg skal kun gentage to af de argumenter, jeg fremsatte i så henseende i går; ingen af disse har den højtærede forsvarsminister taget alvorligt op i dag. Det ene er det, at kommissionen ifølge betænkningen og forsvarsministeren i sin tale ikke har taget stilling til fællesindstillingen fra de to værn på den måde, at der